

„A harmadikos leányka kérdezte: a férjemet hozhatom-e a következő órára?”

Hallottam, hogy itt az iskolában megszervezték külön a cigánygyerekek oktatását. Milyen osztályok vannak?

Igen. F-n 1–4. és 5–6. osztály működött ebben a tanévben. Az 1–4. osztályba járt három elsős, nyolc harmadikos, hat másodikos, öt negyedikes, hét ötödikes, és hatodikos szintén hét. J-n is működött egy osztály, elsős nem volt, másodikos-harmadikos nyolc és negyedikes három.

Melyek a követelmények, mi a célkitűzés?

A követelmények, azok az általános követelményeknek felelnek meg, és ütik is a szintet, főleg akik most hatodikosok voltak, nagyon ügyesek.

Tehát tudják a követelményszintet teljesíteni, első osztály végére megtanulnak írni, olvasni számolni?

A számokat, a betűket tudják egy kevés kivétellel, mert van egy pár, aki szellemileg fogyatékos, de mivel kapják azt a gyerekségyélyt, azok is jönnek iskolába. Azokkal van egy kevés gond, de az a tapasztalat, hogy a negyedik osztály végére fel tudnak emelkedni arra a szintre, mint a többi negyedikes. Gondot okozott eddig, hogy nem jártak óvodába, most a múlt tanévtől hárman kezdtek óvodába járni, úgyhogy remény van, hogyha átesnek ezen az előkészítő szakaszon, akkor nem lesz ilyen gond, hogy négy év alatt érik utol saját magukat. Szellemileg nincsen gond velük.

Óvodában is külön roma csoport van?

Nem, az óvodában egységes csoport van. Ha volnának annyian, hogy lehetne külön csoportot indítani, megérné. A tapasztalat azt mutatja, hogy ők jobban haladnak így, hogy külön csoportba dolgoznak, mert akkor van a tanügyi kádernek is olyan lehetősége, hogy visszatérjen olyan dolgokra, ami re nem tudna visszatérni egy olyan osztályban, amelyik három évet előkészítő csoportban járt az óvodába. Három évet nem lehet egy év alatt behozni, és akkor lemorzsolódnának ezek a gyerekek. Így pedig, hogy külön foglalkoznak velük, jobban haladnak.

Általában szeretnek iskolába járni, milyen a szülők hozzáállása?

A szülők hozzáállásával nincs baj, van ősszel egy kevés gond, járnak burgonyát szedni, s olyankor viszik a gyerekeket is, de ha lejár az első két hét, ami nehezebb, utólag aztán járnak iskolába. Mondjuk el azt is, hogy nemcsak iskolába, mert most már a tavalyelőtt annyira haladtak, hogy egy csoport első áldozó is volt. S az idén is első áldozó volt egy csoport, tehát teljesen beilleszkednek a közösségbe, s látszik, az úton köszönnek, tiszteletmegadók, tisztán felöltözve járnak iskolába, úgyhogy... nincsen semmilyen gond velük. Az első év nehéz volt.

A szülők igényelték azt, hogy legyen külön roma osztály, vagy az iskola vezetősége kezdeményezte?

A szülőkkel az volt, hogy amikor elindítottuk ezt az osztályt, ilyen kísérleti céllal, utána összeírtuk a gyerekeket, és a szülők mondták, hogy jobb volna így, ők is ragaszkodtak hozzá, a tanfelügyelőségen megbeszéltük és egyetértettek velem, hogy ez így jó. A hét éves tapasztalat azt mondja, hogy nem volt hiábavaló a munkánk.

Láttam, hogy voltak cigány tankönyvek is, de a gyerekek nem tudnak cigányul.

Nem ismerik a cigány nyelvet, magyar nyelven tanulnak, a magyar tagozatnak megfelelő tanterv szerint.

A saját kultúrájukról tanulnak valamit?

Persze, hát a legfejlettebb kultúrájuk nekik a zenei kultúra, és aki a zenét oktatja, az szakember.

Az őket tanító tanítónők negatív dolognak tartják, hogy ők cigányok?

Nem, a kolléganők is nagyon szívesen dolgoznak velük, az elején volt olyan, hogy na hát... De volt egy olyan példa, hogy az egyik kolléganő máshová került, és sírva búcsúzott el, annyira megszerette őket, annyira ragaszkodtak egymáshoz.

Körülbelül mennyi idő kell elteljen, hogy kialakuljon a tisztelet az iránt, aki tanítja őket?

Ez az első osztály első felében kialakul, mert annyira közel kerülnek a gyerekek azokhoz, akik oktatják őket, és látják, hogy jót akarnak nekik, hogy egyből elfogadják, nincsen gond.

A tanfelszerelést saját maguknak kell beszerezzék?

Tanfelszerelést sokáig tudtunk adni, mert kaptunk Svájcból segílyt, és legtöbbször ők voltak a legjobban rászorulva, de az utóbbi időben nem tudtunk, és ők kellett megvásárolják maguknak a szükséges tanfelszerelést. Kár, hogy nincsen most egy füzet, hogy megnézzük milyen szépen írnak a hatodikosok.

A továbbtanulásukkal mi lesz a helyzet?

Ez az első rend, mondjuk elég idősök, mert későn kezdték el, de szerencsésen van egy olyan, hogy szakiskolába, inasiskolába be tudnak iratkozni. A legjobb tanulóink most már a 18 évet betöltötte, ő a cigányság képviselője a néptanácsnál. Az édesapja azt mondta, hogy feltétlenül tovább akarja adni tanulni.

Tehát a nyolc osztály befejezése után?

Igen.

Lesz törekvés arra, hogy amikor a nyolc osztályt befejezték, valamilyen szakmát tanuljanak?

Igen. Mert itt nekünk inasiskolánk működik jelen pillanatban is, és ha oda kerülnek, az iskolától meg fogják kapni a támogatást, hogy tovább tanulhassanak a többivel, megérdemlik.

Ezzel a szakmával, amit itt tanulnak, van esélyük az elhelyezkedésre?

Van esélyük, mert úgy választottuk meg a szakokat, a fiúk fafeldolgozást, a lányok pedig szövést, fonást tanulnak, s ennek mindkettőnek van itt jövője, ezzel el is lehet helyezkedni. Amíg még erdők lesz.

Körülbelül hány gyerekre számítanak két év múlva, hogy be fog kerülni ide?

Én a hétből négyre számítok, mert a lányok nem fognak jönni tizennyolc évesen iskolába, férjhez mennek, de a fiúk azok tovább fognak tanulni... Korán férjhez mennek, jött a harmadikos, tizen-négy éves leányka, és kérdezte: a férjemet hozhatom-e a következő órára?